

**Základní škola a mateřská škola, Pardubice – Pardubičky,
Kyjevská 25**

IČ 60159146 IZO 060159146 Bankovní spojení 9701323524/0600 Tel. 466650783

Identifikátor RED-IZO 600096378 Email: karcol-zskyj@volny.cz

www.zs-pardubicky.cz

STRATEGIE PREVENCE ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

V Pardubicích 1. 9. 2022

Mgr. Lenka Hilbertová

výchovný poradce

Strategie předcházení školní neúspěšnosti vychází z vyhlášky č. 27/2016 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, v platném znění a jejím cílem je vyhledávání potencionálně neúspěšných žáků a vytváření podmínek ke zlepšení jejich školní úspěšnosti.

1. Charakteristika školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je z hlediska pedagogicko-psychologického a socio-pedagogického chápána jako selhávání nezletilého v podmínkách školního edukačního programu nejen špatným prospěchem, ale také vytvářením negativních psychických postojů a emočních stavů ve vztahu k vlastnímu učení, ke vzdělávání, k učitelům a obecně ke škole. Nejedná se pouze o špatný prospěch, ale rovněž o vytváření negativních psychických postojů a emočních stavů k vlastnímu učení, vzdělávání, učitelům a škole obecně. Bývá důsledkem nevyváženosti ve vývoji osobnosti žáků, v jejich výkonnosti, motivaci, volných vlastnostech a v neposlední řadě také v rodinném prostředí. Nespěch je téměř vždy způsoben souborem mnoha příčin, které je třeba včas rozkrýt a přijmout účinná opatření směřující k nápravě. Podpora školního prospěchu vychází zejména z atmosféry školy, ve které je podporováno učení každého žáka, tedy dobrými mezilidskými vztahy jak mezi žáky, tak mezi žáky a pedagogy.

2. Faktory školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je vymezena řadou faktorů, především osobností a zdravotním stavem nezletilého, dále rodinným a mimoškolním prostředím a výchovně vzdělávacím procesem ve škole.

Při řešení školní neúspěšnosti je nezbytná spolupráce školy, dalších odborníků, rodiny a samotného žáka. Podpora rodiny je v tomto procesu nenahraditelná i s ohledem na volbu budoucího povolání a budoucí život.

Jedná se o tyto faktory:

- osobnost dítěte - snížená inteligence, poruchy učení, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži
- poruchy chování, PAS
- zdravotní problémy žáka - dlouhodobá absence
- změna ŠVP v důsledku přestěhování, přechodu na jinou školu
- nepodnětné rodinné prostředí, střídavá péče
- rodinné prostředí s nezájmem o školu a školní dění
- nadměrně ochranné rodinné prostředí

- dítě ohrožené sociálně nežádoucími jevy (zhoršená rodinná situace, šikana, domácí násilí, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole – mezi kamarády, ve třídě, ve vztahu s učitelem)
- dítě – cizinec.

3. Žák je ohrožen školní neúspěšností, když

- na konci pololetí z některých předmětů neprospěl, nebo je z některých předmětů nehodnocen
- dlouhodobě neplní zadané úkoly
- svým chováním soustavně porušuje školní řád a jsou vůči němu uplatňována výchovná opatření
- jeho příprava není systematická.

4. Doprovodné jevy školní neúspěšnosti

- neurotické příznaky – bolesti hlavy, břicha, nechutenství, zvracení, tiky, školní fobie
- poruchy chování – zvýšená absence v některém předmětu, nebo celková absence, záškoláctví
- obranné mechanismy – ztráta motivace, pocit méněcennosti, fantazie, regrese.

5. Předcházení školní neúspěšnosti

- klást na dítě/žáka přiměřené nároky
- dbát na jeho pravidelnou docházku do školy
- zdůrazňovat jeho pozitivní stránky
- oceňovat jeho jedinečnost
- umožňovat vyslovovat vlastní názory
- podporovat aktivitu žáka, dát mu příležitost zažít úspěch
- motivovat žáka, rozebírat s ním jeho úspěch
- vyhýbat se negativnímu srovnávání
- věnovat pozornost rodinnému zázemí žáka.

6. Řešení školní neúspěšnosti

Na žákovu neúspěšnost upozorní vyučující jednotlivých předmětů třídního učitele (TU).

TU kontaktuje zákonné zástupce, nabídne osobní jednání za možné přítomnosti poradenských pracovníků školy (výchovný poradce – VP, metodik prevence rizikového chování – MP, školní psycholog – ŠP). U žáků, jejichž neúspěšnost souvisí spíše se sociálním znevýhodněním konzultuje VP situaci s OSPOD.

Na počátku řešení školní neúspěšnosti je nutná správná diagnostika příčin – analýza žakových možností, posouzení jeho učebního stylu, vzdělávacích potřeb, osobních postojů ke škole, vzdělávání a učitelům (ŠP, VP, MP).

Na základě diagnostiky a zjištěných potřeb žáka volíme individuálně možná opatření:

- Zvýšená motivace žáka k učení – důraz na pozitivní hodnocení, stanovení přiměřeného rozsahu učiva, podpůrné pomůcky (přehledy), využití pomoci spolužáků, podpůrné aktivity – oznamování termínů písemných prací a zkoušení, slovní hodnocení.
- Individuální konzultace, doučování, kompenzace nedostatků pomocí speciálně pedagogických postupů (PLPP, spolupráce s PPP, SPC).
- Pomoc při začleňování žáka do třídního kolektivu, zvýšená práce pedagogů s kolektivem třídy, náprava narušeného klimatu třídy.

Škola průběžně vyhodnocuje žáky s riziky neúspěšnosti, poskytuje jim pomoc k jejímu překonání, zohledňuje vnější prostředí ovlivňující výsledky žáků, přijímá případná opatření k zamezení rizikového chování.

7. Závěrečné ustanovení

Základní podmínkou prevence školní neúspěšnosti je pozitivní klima školy, důvěra žáků a rodičů k učitelům a aktivní přístup a zájem učitelů o žáky.

Kompetence pracovníků školy jsou uvedeny v Programu poradenských služeb školy. Strategie předcházení školní neúspěšnosti je součástí preventivního programu školy.